
Arkivkode:

Sak nr.: 2006/6503

Styresak: **18**

Møte: 15.02.07

**INNFORING AV MILJØLEDELSE OG UTARBEIDELSE AV MÅL FOR DET YTRE
MILJØARBEIDET VED UNIVERSITETET I BERGEN**

Innledning

Alle statlige etater og virksomheter er pålagt å innføre miljøledelse som en integrert del av organisasjonens styringssystem innen helse, miljø og sikkerhet. Universitetet i Bergen innførte høsten 2005 et prosjekt for å innføre [miljøledelse](http://www.uib.no/hms/miljoledelse) (<http://www.uib.no/hms/miljoledelse>). Prosjektplanen ble behandlet i Universitetsstyret 15.9.2005 (Sak nr. 05/7947).

Personal- og økonomiavdelingen har det overordnede ansvaret for prosjektet og leder styringsgruppen. Prosjektsekretariatet er lagt til Bedriftshelsetjenesten. Ytre miljø er også et av sju satsningsområder i [Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet ved Universitetet i Bergen 2006-2008](#).

Miljøledelse er et verktøy for å øke bevisstheten om konsekvensene av egen virksomhet og sette i gang et systematisk arbeid for å endre virksomheten i en mer miljøvennlig retning. Innføring av miljøledelse innebærer at UiB skal kartlegge miljøpåvirkningene av egen drift, utarbeide miljømål og handlingsplaner og iverksette tiltak for å redusere miljøbelastningen av egen drift.

Prosjektledelsen ønsker nå å invitere til en prosess som også inkluderer enhetene ved UiB.

I prosjektfase 1 stod UiBs drift i fokus. Det ble utarbeidet konkrete indikatorer for områdene energi, avfall, innkjøp og transport. Sentraladministrasjonen har så utarbeidet miljøregnskap for driftsårene 2004 og 2005 basert på faktiske resultater. Dette betyr at det nå er etablert et tallgrunnlag som gir et utgangspunkt for å måle endringer i forbruksmønsteret ved UiB. Miljørapportene er innrapportert til Kunnskapsdepartementet.

I prosjektfase 2 ønsker prosjektledelsen å utvikle miljøarbeidet gjennom å informere og engasjere ansatte og studenter, samt bistå grunnenhetene med å kartlegge miljøpåvirkning og gjennomføre lokale miljøtiltak.

- En ressursgruppe med kompetanse innen sentrale, miljørelaterte tjenester er under etablering. Det er i tillegg nødvendig å styrke denne gruppen med representanter fra aktuelle fagmiljøer.
- Det skal etableres to arbeidsgrupper som skal bistå enhetene med kartlegging av egen miljøprofil. Arbeidsgruppene skal også stimulere til konkrete miljøtiltak ved enhetene. Gruppene oppfordres også til å foreslå flere indikatorer. Prosjektsekretariatet ved Bedriftshelsetjenesten vil tilrettelegge arbeidet i arbeidsgruppene.

Styresak

Prosjektledelsen kan, etter gjennomføring av første prosjektfase, oppsummere erfaringer og refleksjoner i tre hovedpunkter:

1. Universitetet i Bergen har gjennom utarbeidelse av miljøregnskap for 2004 og 2005 dokumentert at vi langt på vei har gode miljørutiner på overordnet nivå.
2. Det er trolig betydelige miljøgevinster å hente gjennom bevisstgjøring blant ansatte og studenter.
3. En videre utvikling av overordnede rutiner og arbeid rettet mot bevisstgjøring blant ansatte og studenter kan, med et bakteppe av miljørelatert forskning og undervisning innen ulike fagfelt, gi en enhetlig profilering av UiB som miljøbevisst virksomhet på høyt nivå.

Prosjektledelsen konstaterer samtidig at miljøutfordringer med ulike vinklinger og dimensjoner i dag dominerer nyhetsbildet, at miljøarbeid har blitt allmenn kunnskap og at tiltak som prioriterer vårt ytre miljø blir etterspurt og akseptert.

UiB må ta et aktivt standpunkt til disse utfordringene. Prosjektledelsen utfordrer derfor Universitetsstyret til å behandle forslaget til videre strategi for innføring av miljøledelse. En ser for seg følgende målstruktur:

1. Overordnet mål
2. Delmål
3. Arbeidsmål

Følgende målformuleringer foreslås:

Overordnet mål

Universitetet i Bergen er, som ledende kunnskapsorganisasjon, forpliktet til å ta miljøhensyn i all virksomhet. Aktuelle fagenheter skal gjennom forskning, undervisning og formidling bidra til en helhetlig forståelse av sammenhenger mellom menneskene sine ressursbehov og forvaltningen av ressursene, til beste for samfunnet, i dag og for framtida.

Delmål

- Ansatte og studenter skal gjennom gode rutiner, samhandling og undervisning opparbeide en bevisst holdning til egen, miljørettet innsats.
- UiB skal dokumentere sitt miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning knyttet til egen drift.
- UiB skal overfor brukere og samfunn, framstå som et lærested og forskningsinstitusjon preget av en aktiv og bevisst holdning til miljøet.
- Institutt og andre enheter, som driver miljørettet forskning, skal påta seg et særlig ansvar for å formidle aktuell kunnskap så vel i egen organisasjon som ut mot samfunnet.
- Ansatte og studenter skal aktivt, kritisk og opplysende ta del i debatt rettet mot miljø- og ressurs spørsmål.

Arbeidsmål

I forbindelse med de årlige miljørapportene til Kunnskapsdepartementet blir det utarbeidet miljøregnskap for siste driftsår. For driftsåret 2005 ble følgende miljøindikatorer benyttet:

Miljøområde	Indikatorer	Effekt
Energi	kWh/m ² (fra alle energikilder), liter drivstoff.	Dreining mot redusert energiforbruk og anvendelse av fornybare energikilder.
Transport	Antall videokonferanser. Antall fakturaer	Redusert utslipp av klimagasser. Redusert energiforbruk.
Innkjøp	Antall miljømerkede produkter Antall e-fakturaer	Redusert miljøbelastning
Avfall	% restavfall (andel avfall som ikke går til gjenvinning) Det måles også på mengde avfall innen de ulike avfallsfraksjoner	Redusert miljøbelastning

Miljøindikatorerne er gjenstand for jevnlig vurdering, også i samarbeid med de andre universitetene. For hver indikator vil en så sette arbeidsmål og iverksette konkrete tiltak for å nå disse i løpet av driftsåret.

Hva skal skje?

Det er nødvendig å sette fokus på vår belastning av det ytre miljø. Engasjement og lokal forankring er nøkkelord for å lykkes i det videre arbeidet. For å skape blest og engasjement om prosjektet ønsker vi å invitere ledere på alle nivå, personer med delegert HMS-ansvar og fagforeningene, til et oppstartseminar. Her vil ressurspersoner innen miljøvern/miljøledelse bli invitert.

Oppstartseminaret, 1. mars 2007, er rettet mot ledere på alle nivå i virksomheten, vil bli arrangert i samarbeid med Helse Bergen. Haukeland Universitetssykehus (HUS) har kommet lengre enn oss på feltet, men fordi miljøledelse er en kontinuerlig prosess, vil seminaret også være nyttig for HUS. For UiB gir samarbeidet en gylden anledning til å høste fra HUS sine erfaringer.

Mer informasjon om miljøledelse ved UiB finner man på <http://www.uib.no/hms/miljoledelse>

Universitetsdirektørens merknader

Universitetsdirektøren konstaterer at miljørelaterte utfordringer, mer enn noen gang, har blitt et allment anliggende. UiB har gitt bemerkelsesverdige miljøbidrag gjennom forskning på høyt, internasjonalt nivå. Samtidig er det uomgjengelig viktig at vår virksomhet framstår på en konsistent måte, med nødvendig miljøorientering også for egen praksis og daglige aktiviteter.

UiB kan, i kraft av 20.000 mennesker med et vidt spekter av aktiviteter fordelt over vel 300.000 m² oppvarmet areal, påvirke eget, ytre miljø i vesentlig grad. Innføring av miljøledelse skal redusere negative miljøpåvirkninger og gi gevinster relatert til en bedre ressursbruk. I sum vil slike effekter samtidig bidra til å styrke UiBs miljøprofil.

Universitetsdirektøren konstaterer derfor med stor tilfredshet at arbeidet med innføring av miljøledelse så langt, gjennom miljørapporter til Kunnskapsdepartementet i 2004 og 2005, har dokumentert at UiB er på god kurs hva angår rutiner for håndtering av våre nære miljøutfordringer. Utviklingspotensialet er likevel åpenbart. Universitetet har gode, overordnede systemer og gjennomfører en rekke effektive miljøtiltak, men mangler samordning og overordnede mål for arbeidet. En videre utvikling forutsetter også at våre studenter og ansatte har en bevisst og offensiv holdning til egen miljøpåvirkning.

De forslåtte målformuleringene (overordnet mål, delmål og arbeidsmål) er forelagt hovedsammenslutningene i møte 13. desember 2006 og Arbeidsmiljøutvalget i møte 14. desember 2006. Merknader herfra er innarbeidet i foreliggende utkast. Universitetsdirektøren viser også til vedlegg (miljørapport for 2005 og program for miljøseminar 1. mars 2007) som på en utmerket måte illustrerer at arbeidet med miljøledelse har fått en jordnær, i ordets beste betydning, og løsningsorientert form.

Universitetsdirektøren minner også om de målsettinger for det ytre miljøarbeidet som er nedfelt i "Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet ved Universitetet i Bergen 2006-2008".

Universitetsdirektøren legger frem følgende forslag til

vedtak:

Styret tiltrer de forslåtte målformuleringer vedrørende det ytre miljøarbeidet.

15.01.2007/KJAU

Vedlegg:

[Invitasjonsbrosjyre til seminar 1.mars 2007](#)
[Miljø og miljøledelse, årsmelding for 2005](#)